

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Prot. D. Antal: Politică preoțească.

O scrisoare.

Fl. Mureșanu: Problema ființei ortodoxiei, după
Șt. Zankow.

Pr. N. Cristea: Conferința grupului religios II.

(Valea-Bârgăului).

Pr. Gh. Stan: Cercul religios „Chețani-Miheș”.
Cronică. — Comunicate oficiale. — Concursuri
pentru ocuparea posturilor de parohi în Ber-
ghia și Mănăstireni.

POLITICĂ PREOȚEASCĂ

Schimbarea de guvern, e mai mult ca sigur că, va aduce după sine dizolvarea parlamentului și ordonarea unor noi alegeri generale. Acum a șaptea oară, după război, va fi consultată voința poporului. Un nou val de răsculare de patimi, de agitații și demagogie se va revărsa cu putere de poveri peste biata țară, pentru a putea boteza cu numirea de aleșii națiunii un număr de 387 deputați și 204 senatori, ca după un an, doi, să constate că în cei mai mulți s'a înșelat și să facă noi alegeri.

Preoțimea noastră dela sate, știe mai bine decât oricine ce înseamnă a se face noi alegeri. Dacă vre-unul cu spirit observator ar fi luat note zilnice, despre toate câte le-a auzit și văzut în timpul celor șase campanii electorale de până acum, atât dela diferiții candidați, cât și dela alegători, de toate nuanțele politice, ar putea scrie cea mai interesantă carte a deceniului trecut. Câtă demagogie, câte minciuni, câte înjurături, nu li s'a dat urechilor electorale să audă și să creadă. După atâtea desamăgiri te și miri că poporul se mai lasă însuflețit de noi alegeri, și nu se abține în mod ostentativ față de parlamentarismul talit moralicește.

Deodată cu noile alegeri, din partea celor ce poartă grijă de prestigiul cât și de soarta preoțimei noastre, se pune în discuție problema dacă este bine ca preoții să facă politică militantă și astfel să ia parte la luptele electorale ca agenți electorali sau candidați.

Pagubele morale suferite de unii preoți în urma politicei militante făcute de ei, a îndemnat pe P. Sf. Sa Episcopul Roman Ciorogariu dela Oradea să dea anul trecut cunoscuta circulară prin care a poruncit preoților să nu mai facă parte din nici un partid politic și deci să nu mai facă nici un fel de politică. Chestiunea s'a discutat serios și în presă și cei mai mulți au aprobat măsura luată de P. Sf. Sa Episcopul Ciorogariu. Unii au propus generalizarea acestei măsuri în întreagă biserica. Din toate nu s'a ales nimic, rămânând în vigoare legile și obiceiurile vechi, cari dau preoților drepturi cetățenești complete.

Acestea au primit chiar aprobare publică dela tribuna Senatului din partea I. P. Sf. Sale Patriarhului Miron, în discursul rostit la discuția mesei, în 29 Nov. 1930. I. P. Sf. Sa vorbind despre preoții și politica de partid a spus că, e încă prea de vreme să execuți ceea ce doresc mulți: scoaterea totală a preoților din politica militantă, pentru motivul că preotul este singurul îndrumător mai luminat în mijlocul credincioșilor săi. Preotul are astăzi dreptul și datoria să aibă convingerile sale naționale, politice și sociale, în senzul cărora trebuie să îndrume pe credincioșii săi, ferindu-i astfel dela lunecarea în apele ideilor de internaționalism, bolșevism și anarchism. „Dar — adaugă I. P. Sf. Sa — în exercitarea acestui drept cetățenesc — preotului nu-i este permis să depășească cer-

cul hotărît și clar al învățăturilor lui Christos... Preotului nu-i este permis să se pună în fruntea agitațiilor electorale, să ațâțe patimele... ci trebuie să rămâie arbitru cu autoritate pentru toți... și să aibă tăria de caracter să spună soțului său politic: „Aici mergi prea departe; eu nu te pot urmă” chiar și pentru cazul când face parte din partidul respectiv. Preotul în luptele și frământările politice, trebuie să îndemne la calmitate, la iertare, la ocolirea patimilor, la închegare, nu la învrăjpire; doar e solul firesc al păcii și buneii-învoiri.“

Sunt sfaturi frumoase și ideale, cari cu foarte greu pot fi urmate în avântul luptelor electorale. Un preot elector cu astfel de idei va fi considerat de un element politic negativ și va fi scos dintre luptători, și urmarea naturală va fi că nu va fi învrednicit cu cinstea de a fi deputat sau senator. Pentru așa ceva trebuie popi demagogi și răi de gură, fără scrupule morale și nu de cei cu duhul blândeții și al păcii. Constatarea o facem după majoritatea celor ce au fost până acum aleșii națiunii. Așa ne temen că va fi și de aici înainte, având ca urmare — după fiecare alegere sau cădere de guvern — o nouă scădere a prestigiului preoției care a făcut politică, indiferent de nuanța de partid.

O altă urmare păgubitoare preoției în general, cât și bisericii, e că parlamentarii aleși cu ajutorul politiceii de partid — cu mici excepțiuni — nu se consideră ca reprezentanții intereselor preoției în parlament, ci ai alegătorilor cari i-au ales. Declarație făcută anul trecut de un protopop senator la un congres preoțesc.

În astfel de împrejurări, te întrebă cu drept cuvânt, ce-i de făcut? Să facă preoțimea politică de partid sau să nu mai facă? Răspunsurile sunt împărțite după avantajile și dezavantajile rezultatelor obținute până acum. Unii nemulțumiți de puțină apărare ce s'a luat până acum în parlament, bisericii și preoției în special, desiluzionați de promisiunile multe și de treaba puțină a partidelor, au mers cu îndrăsneala până a agita chestiunea înființării unui partid clerical. Rezultatele acestei soluții ar fi poate și mai dezastruoase pentru interesele preoției.

Cele cetite de curând într'un raportaj politic al ziarului „Curentul” din București,

ne face să întrezărim o soluționare mai fericită a problemei pusă de noi în discuție. Se spune anume următoarele: „Se pare că guvernul și în special dl Iorga se gândește serios la realizarea ideii lansate de d-sa încă din opoziție: aceea de a facilita reprezentarea diferitelor organizații profesionale în corpurile legiuitoare. Dl N. Iorga ar intenționa să propună asociațiilor profesionale chiar un număr de candidaturi pe listele guvernului.“

Această soluție s'ar putea realiza în raport cu toate partidele.

Asociindu-se în mod solidar, de pildă preoții unei eparhii, fără a cădea în oportunism, să dăm sprijin efectiv — în cadrele demnității preoțești — acelui partid care ne poate asigura reușita a cel puțin doi deputați și un senator, cari apoi la rândul lor să fie adevărații reprezentanți ai preoției.

Mai ușor realizabilă ar deveni ideea atunci când însași preoțimea, prin votul ei, ar alege pe reprezentanții ei în corpurile legiuitoare, așa după cum își aleg reprezentanții camerele de agricultură sau comerț. Până la reprezentanța corporativă, mult mai ideală decât cea generală, ar fi foarte bine să putem soluționa problema și 'n acest fel. Atunci poate că am scăpa în bună parte de urmările morale ale luptelor individuale în cadrele singuraticelor partide politice.

Și dacă unii preoți s'ar expune, în luptele electorale, peste măsura îngăduită de demnitatea preoțească, ar avea cel puțin scuza că au făcut-o pentru a ajuta reușita generală a reprezentanților preoției și a celor ce-i susțin. Soluția aceasta poate că ar avea cu timpul desavantajul de a nu putea aduce aportul electoral maximal, însă ori-cum ar fi preoții noștri prin legăturile și creditul lor moral între credincioși, întotdeauna vor fi destui, cari le vor urmă sfatul politic. Desamăgiți de partide numărul neutralilor politici crește la sate, și acestea în bună parte ascultă pe preot, mai ales dacă în sfatul său cointereesează și interesele generale ale bisericii noastre, așa de puțin apărate până acum.

Pentru importanța ei, supun problema discuției preoției noastre.

Prot. D. Antal

O scrisoare.

Domnul prof. N. Iorga, președintele Consiliului de ministri și ministru de instrucțiune și culte a scris I. P. Sf. Sale Patriarhului Miron Cristea, următoarea scrisoare:

„Mulțumesc călduros pentru binecuvântarea cu care, ca și mai toți șefii bisericești, de ambele confesiuni românești și de acelea ale popoarelor conlocuitoare, ați salutat venirea noastră la muncă.

Această muncă trebuie să fie a unei nații întregi, a tuturor cetățenilor României.

Muncă fără liniște în spirite nu se poate însă.

Prin Înalt Prea Sfinția Voastră, întâiul Patriarh român — și sunt bucuros că eu însu-mi am fost propunător al Patriarhiei — întreg Episcopatul e rugat să ia o inițiativă de liniștire care ni-a lipsit prea mult.

Preoții cari nu-și cunosc îndeajuns misiunea și cari nu înțeleg că Mântuitorul s'a răstignit pentru iubirea de oameni și că și-a dat sufletul în mâinile părintelui său fără a blestema pe ucigașii omenirii în care se investmântase, înnebunesc suferința mulțimilor, pe care căutăm cu caldă inimă românească, fiind tot așa de buni creștini și români ca și cel mai fanatic agitator a le ajuta, și iau jurăminte de ură pe care biserica nu numai că nu le prevede, ci le oprește.

Fiind deci împotriva unor agitații, pe care le cred primejdioase interesele țării, e posibil să luăm anume măsuri. Ar fi bine, ca sancțiunile să atingă pe acei preoți după ce autoritatea bisericească îi va fi desbrăcat de haina lor.“

Publicăm această scrisoare pentru a ajunge la cunoștința tuturor preoților noștri. Din ea deducem că d. primministru și-a însușit și repețește ordinul dat de Ministerul de Culte cam pela sfârșitul anului trecut în care se dispunea — în esență — următoarele:

„Preoților nu le este îngăduit a lua parte la acțiuni tulburătoare de viață publică, nici ca membrii asociații, nici ca slujitori ai altarului. Nu le este îngăduit a oficia slujbe pentru alstfel de asociații politice, nici a lua jurământul membrilor, nici a ține cuvântări atățătoare la vrajbă.“

Este o avertizare destul de binevenită mai ales pentru acei preoți cari uitând de rolul de părinți duhovnicești, de propovăduitori ai păcii și buneii înțelegeri, orbiți de patima politică s'au transformat în unelte oarbe a unor partide politice și'n sămănători de ură și învrăjpire.

O publicăm și ca o întregire a articolului de fond.

Problema ființei ortodoxiei, după Șt. Zankow.

Mișcarea ecumenică din ultimul deceniu, prin tendința de apropiere între creștinismul protestant anglican și de alte nuanțe din occident și creștinismul ortodox de răsărit — dacă nu pe teren doctrinal, cel puțin în acțiunile practice de realizare a Evangheliei — a provocat o laborioasă străduință de cunoaștere reciprocă a celor două lumi de simțire, gândiri și aspirație. Cum însă realitatea intimă și taina sufletului oriental, dacă nu scapă pretențiilor raționaliste adesea este falsificată, denaturată, a stimulat și silit chiar pe unii teologi ortodocși ca să precizeze anumite aspecte și probleme specifice ortodoxiei.

Astfel, în vara anului 1927 prof. Ștefan Zankow dela Facultatea de teologie ortodoxă din Sofia, fiind invitat de către Facultatea Protestantă din Berlin, a ținut o serie de șase conferințe asupra ortodoxiei, apărute în 1928 într'un volum de 145 pag. sub titlul: „*Das Orthodoxe Christentums des Ostens*“, Berlin — Fische-Verlang.¹⁾ În prima dintre aceste conferințe²⁾ caută să precizeze problema ființei ortodoxiei. Întrebarea ce o ridică această problemă, este următoarea: „care este *Eul, Ființa*, creștinismului ortodox?“ Constată că, atât hotărârile ecomenice ale Bisericii cât și tratatele de simbolică nu dau nici un răspuns precis și autoritar, acestei întrebări, la fel literatura teologică. O părere foarte răspândită chiar și printre ortodocși este că: Ortodoxia nu ar fi decât „*via media*“ între catholicism și protestantism. Dacă există aci o parte de adevăr, nu-i mai puțin adevărat că această situație nu constituie un prin-

¹⁾ I. Introducere; II. Crezul; III. Biserica; IV. Cultul; V. Pietate și activitate; VI. Privire generală.

²⁾ Pag. 28 sq.

ciپی fundamental care să conducă la determinarea naturei ortodoxiei. Și iată de ce: Să luăm cazul că nu ar exista contrastul între catolicism și protestantism, or că într'o zi ar dispăre, ce ar rămânea atunci din ortodoxism dacă nu ar mai fi situația prin care încearcă unii să-l definească? A spune că ortodoxia nu este nici catolicism nici protestantism înseamnă nici mai mult nici mai puțin decât că nu ai spus nimic și deci întrebarea de mai sus este deschisă. Trebuie un principiu intern nu în dependență de alte realități externe.

Un prim principiu material, Dl Zankow, îl deduce din atitudinea ortodoxiei față de ideea Joanică despre incarnațiunea Logosului, unirea dintre Dumnezeu și om într'o unime. „In creștinismul ortodox, a doua persoană a Trinității *ca mântuitor*, stă pe primul plan“¹⁾. Consecința acestui fapt este că dogma incarnațiunii are o însemnătate caracteristică formând inima însași a creștinismului ortodox. Prin viața, moartea și învierea lui Cristos se realizează mântuirea sufletului omenesc. Însemnătatea dramei dogmei Christologice în ortodoxism se reflectează în cea mai sublimă creație ce a putut să conceapă sufletul omenesc, — *în rugăciunea liturgică*. „Liturgia este fundamentul și centrul întregului serviciu divin ortodox. Ea nu este o artă goală, sau o curată înfățișare exterioară. În Liturgia Bisericii Ortodoxe, Christologia și Soteriologia sunt legate într'un mod simbolic și mistic. În ea sunt unite învățături și evenimente, simboluri și realități, evenimente istorice (incarnațiunea) cu prezența (în Eucharistie) și Dumnezeu și om. Liturgia este înfățișarea și contemplarea simbolică a vieții lui Christos și a sfintei drame a jertfei de pe Golgota. Ea este deasemenea sublimul mister al venirii lui Christos la ai Săi și adevărata unire cu El. În Liturgie vedem realitatea simbolului și simbolul realității, îmbinarea cerului cu pământul, a divinului cu omenescul și a lui Christos cu Biserica. Aci găsim din nou — ideea fundamentală, incarnarea divinului și divinizarea umanului. În acest mister vede Biserica ortodoxă încă, sublima unire a comunității credincioșilor, a iubirii și nădejdlor lor.“²⁾ În rezumat, a-

titudinea față de dogma Christologică, constituit principiul material al ființei ortodoxiei.

Principiile formale le deduce: întâiu din atributul „ortodox“ și al doilea din caracterul tradițional al Bisericii ortodoxe.

Ce înseamnă acest termen „ortodox“? După înseși mărturiile doctrinarilor apuseni, însemnătatea acestui atribut constă în păstrarea și păzirea adevărurilor de credință așa cum au fost definite de Părinții Bisericii, conciliile ecumenice și definitiv închise cu Ioan Damaschinul care elaborează primul tratat de dogmatică sistematică. Pentru complectarea cuprinsului acestui atribut de „ortodoxie“ trebuie să adăugăm că Ortodoxia nu constă numai în păstrarea dreptei credințe ci și în dreapta învățătură și dreapta preamărire. Deci sfera și cuprinsul acestei numiri formează primul principiu formal pentru determinarea ființei ortodoxiei.

Al doilea principiu formal rezultă din nota tradițională — în sensul că Ortodoxia este vechea biserică și așa ține să rămână, biserica apostolică a sfinților Părinți, Biserica primelor veacuri, Biserica conciliilor ecumenice, fiind nemijlocită moștenitoare și credincioasă păzitoare a vechei sfinte Biserici. În acest sens este Biserica Ortodoxă „tradițională“. Asupra acestei chestiuni, pentru a evita eventuale interpretări nejuste cari ar cauza ortodoxia de improprie progresului și creațiilor culturale, Dl Zankow face următoarea precizare. Biserica Ortodoxă se socotește ca veche biserică apostolică, credincioasă păzitoare a patrimoniului, creștin din primele veacuri, numai în sensul mărturisirii ecumenice a adevărilor fundamentale creștine, de aceea este conservativă numai în înțelesul relativ al cuvântului, de aceea este tot așa de bine o Biserică veche cât și o Biserică nouă, foarte puțin încătușată de vechiul patrimoniu, având deplina libertate a dezvoltării, adăugăm în cadrul aspirațiilor naționale.

Natural cum întreaga lucrare are drept scop să precizeze *eul* și *ființa* ortodoxiei, un rezumat mai detaliat, spațiul limitat al acestor coloane nu ne-ar îngădui, de aceea a trebuit să ne mărginim la enunțarea principiilor formulate de Dl Zankow.

¹⁾ Pag. 44.

²⁾ Pag. 103—104.

CONFERINȚE PREOȚEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE

Conferința grupului religios II. (Valea-Bârgăului) tractul Bistriței.

„Unde sunt doi sau trei întruniți...”

Urmând acestui mare adevăr pus ca un far ce luminează, insuflă speranță și picură balzam răcoritor în sufletul și pe inima naufragiatului, — preoțimea ort. română din Valea-Bârgăului s'a întrunit în ziua de 9 Martie în parohia Josenii-Bârgăului pentru a-și face datoria și a îndeplini ordinele superiorității bisericesti.

Motive de ordin de-a eși din impasul în care lăncezăm, — luându-ne pe dinainte chiar și sectarii cu noile lor forme de propagandă, — a determinat pe conducătorii acestui grup religios de a fixa pe această zi (40 mucenici) întrunirea — știut fiind, că oamenii veacului materialismului și a tuturor sguuirilor sufletești, pas cu pas abandonează cinstirea și cultul sfinților.

Momentul era potrivit:

În ajun fiind zi de sărbătoare (Duminică) parohul locului și cei din jur au putut face cunoscut poporului însemnătatea și rostul întrunirilor slujitorilor altarului și rezultatul a fost că biserica eră aproape neîncăpătoare pentru credincioșii din această parohie și cele vecine, adunați a lua parte la serviciul divin și a ascultă cu duhovnicească sete învățăturile păstorilor lor sufletești, cu toate, că timpul eră nefavorabil și potrivnic. Ploaia deasă și noroiul împedecau poporul de a-se prezentă în pitorercul lor costum național.

Preoții fără doi (I. Rădulescu și A. Popovici) sunt prezenți.

După terminarea utreniei preoții se împart în 2 grupe, unul la altar, iar celalalt (N. Cristea și T. Ciuruș) la conducerea celor 2 strane, pentru a putea celebra cu fastul recerut sf. liturgie înainte sfințită.

Trecerea dela utrenie la cetirea psalmului de seara, a caftismei în 3 stări alternative, cântarea „Doamne strigat-am” și celelalte părți premergătoare liturgiei înainte sfințită a produs o mică nedumerire și semnul întrebării și-a făcut loc pe imaginea multor credincioși cercetători de bi-

serică și cunoscători ai cultului nostru obicinuit.

Toată liturgia, dar în special părțile ca: „Lumina lui Christos...” cântarea „Să se îndrepteze rugăciunea mea...” „Acum puterile îngerești...”, fiind executate după melodiile lor producătoare de evlavie sentimentală, iar „tatăl nostru...” artistic cântat de pr. I. Pop, a ridicat cultul nostru la adevărata lui valoare supraomenească.

Înimi frânte și smerite am observat. O bună parte a credincioșilor prezenți, în anumite momente își revocau în conștiința lor toată deșertăciunea acestei vieți, făcând câte o automărturisire pe care o pecetluiau cu câteva picături de umezeală, ce țâșneau involuntar din stânca stearpă a deșertului lumesc, rupând pe un moment baierile indiferentismului pietrificat.

Predica (pr. A. Flămând) dela priceasnă în legătură cu evanghelia zilei a fost un tablou al vieții omenimei zilelor noastre, cari prin felul lor de viețuire necreștinească — în contrast cu al primilor creștini hotărâți de a-și sacrifica chiar și viața, supunându-se tuturor chinurilor — din moment în moment să năruie pe o prăpastie ducătoare la pierire. Istoria celor 40 mucenici din Sevastia, plină de suferințe și chinuri, a zugrăvit tăria în credință și lăpădarea de sine, pentru Christos cel răstignit.

Conferința poporală: „Rolul mamelor în creșterea copiilor în spirit religigios, spre a fi buni creștini și buni cetățeni” (pr. T. Ciuruș) a fost o expunere plină de exemple și dovezi luate din sf. Scriptură și viața de toate zilele adresată — femeilor mame — într'o formă convingătoare de a da fiilor lor o adevărată creștere și educație creștino-națională, devenind astfel membrii folositori societății și patriei, producând și părinților onoare și cinste în viața pământescă.

Cuvântul de încheiere al președintelui (I. Suceava) adresat credincioșilor — a fost plin de învățătură și îndemnuri la ascultare față de slujitorii altarului, cari sunt odrasle din robusta tulpină a acestei națiuni și biserici, pe care „nici porțile iadului nu o vor birui...”

Mult a ridicat nimbul acestei conferințe prezența alor 3 preotese din parohiile ve-

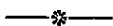
cine, precum și a membrilor corpului didactic din loc și comuna vecină, prezentându-se în corpore cu elevii și cu tineretul adult la serviciul divin.

După cuvântul de mulțumită a parohului local (I. Buzdug) adresat preoților și tuturor credincioșilor și după luarea anaforei, toți să depărtează din acel loc, — „unde erau mai aproape de Tine Doamne...” liniștiți în suflet și conștiință.

La propuneri — în conferința intimă — se hotărăște, ca proxima întrunire să se țină la mănăstirea „Peatra Fântânelelor” împreună cu peregrinaj.

Susenii-Bârgăului, la 15 Martie 1931.

Pr. N. Cristea.

Cercul religios „Chețani-Miheș” din protopiatul Luduș.

În Dumineca a IV-a din Paresimi a. c. s'a ținut în parohia Zaul-de-câmpie prima întrunire a cercului religios. Au luat parte la această întrunire preoții: P. Șeuleanu din Miheș, O. Hărșian din Șeulia, Gh. Stan din Chețani și preotul din loc C. Popeanăș.

Conform planului staverit la început de către preoțimea acestui cerc religios, s'a dovedit, că astfel de întruniri sunt înălțătoare pentru credincioșii noștri și îndeosebi în paresimi.

Creștinii noștri par'că cu dor așteaptă impulsioni dela factorii chemați din satele noastre pentru canalizarea vieții lor în sensul perceptelor din dreptmăritoarea noastră credință, pentr'un ascendent posibil cătră progresul cultural și pentru o emancipare economică din cătușele în care au fost ți-nuți din timpuri imemorabile de cătră stăpânitorii de ieri-alaltăeri. Îndeosebi în aceste părți ale Câmpiei Ardealului se observă foarte bine aceste urmări a stăpânirii de eri, de aceea aceste probleme ni se impun și trebuie să formeze cardinalele noastre preocupări, menite să aducă o pulsație mai vie, mai pronunțată în toate direcțiunile și în consecință să vedem cu ochii prosperitatea pe urma brazdei trasă de plugul nostru. Nouă tuturor, factorilor culturali din frumoasele sate presărate prin mănoasele câmpii, ne incumbă datorința ca aprinse să ținem candelile și focul dragostei noastre,

să nu înceteze pentru aceasta creștineasca și patriotica operă.

Lansându-se vestea de sosirea noastră și că se va face „slujbă mare, vine popor mult, încât când se începe sf. Liturghie servită în sobor biserica este tixită.

În decursul sf. Liturghii răspunsurile le dau cantorii din parohiile aparținătoare cercului, cari au ascultat glasul preoților de-a lua și ei parte la întrunirile cercului religios.

Octogenarul preot Petru Șeuleanu cu o voce încă tot sonoră și plăcută a cetit sf. Evanghelie prin ce impresionează pe toți credincioșii. După priceasnă subsemnatul am rostit predica ocazională, pornind dela cuvintele din Rugăciunea Domnească „Și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri”. Terminată sf. Liturghie se servește taina sf. maslu la câțiva bolnavi.

După masă la ora 2 s'a săvârșit vecernie, la finea căreia păr. Octavian Hărșian a rostit predica „despre mărturisire” arătând valoarea ei și cum trebuie să se facă, predica bine rostită a făcut o bună impresie asupra creștinilor, cari au luat parte la vecernie în număr mare.

După vecernie au fost invitați creștinii la școală unde păr. Petru Șeuleanu cu o voce dulce bătrânească vorbește poporului adunat în număr mare despre „iubirea de neam și moșie” cu citate, cu exemple bine alese din sf. Scriptură și scrieri; îndeamnă poporul să țină cu tărie la neamul nostru și să se iubească.

Dupăce am terminat la școală am mers iar la sf. biserică unde s'a săvârșit taina sf. mărturisiri, de păr. Petru Șeuleanu, mărturisindu-se înainte preoții prezenți, apoi încă mulți creștini, cecece a făcut o bună impresie asupra tuturor.

Dragostea cu care poporul creștin din parohia Zau a încunjurat pe preoți e un semn, că sămânța a căzut pe pământ bun și promite un rod îmbelșugat.

Cu această ocaziune a întrunirii cercului s'a pus bază de preoții cercului la un fond de propagandă religioasă-culturală a cercului, cu suma de 100 Lei, format din venitele cari se încasează la întrunirile cercului în parohii.

Gheorghe Stan,
preot, președintele cercului.

CRONICĂ

TÂLCUIRI CREȘTINE

I.

*Veșnicile adevăruri nu le vei putea cuprinde,
Dacă mai întâi credința — drumul lor nu ți-l deschide.*

II.

*Pe nebun cu vorba bună, ori-cât te vei necăji,
Zadarnică-ți va fi truda — nu ai să-l poți cuminți,
Pentru că alta e calea, ce ne învață străbunii,
Care spun că: frica este începutu 'nțelepciunii.*

Strasbourg, Martie 1931.

Fl. Mureșanu

* * *

Conferințele Societății Femeilor ortodoxe, Filiala Cluj, s'au încheiat Duminică 26 Aprilie cu conferința dlui prof. universitar *Dr. Valer Moldovan*, cu titlul „*Împărat și Galilean*”. Subiectul conferinței a fost inspirat din drama cu același nume a marelui scriitor norvegian H. Ibsen. În introducerea a făcut un scurt istoric al creștinismului din cele dintâi 3 veacuri, oprindu-se în special la timpul persecuțiilor apoi la epoca discuțiilor teologice și a ereticilor. Descrie viața și studiile făcute de Iulian numit Apostatul și lupta pornită de el contra creștinismului și a întemeietorului ei Galileanul Iisus Christos. Încearcă să restabilească cultul păgân. În lupta aceasta contra creștinismului rămâne înfrânt, înfrângere ce o recunoaște singur înainte de a muri, rostind faimoasele cuvinte: „Ai învins Galileane.” — Conferința a fost foarte interesantă și auditorii au răsplătit-o cu călduroase aplauze.

Deces. Preotul *Grigoriu Lador*, fost paroh în Chiuești, protopopiatul Dejului, după lungi și grele suferințe a adormit în Domnul, în ziua de 26 Aprilie c., în vârstă de 68 ani și 45 de preoție. În mormântarea a avut loc în ziua de 28 Aprilie, în cimitirul din Chiuești, fiind oficiată de P. On. prot. A. Ludu, cons. eparhial, prot. Herman, prot. Z. Man, diacon V. Bogdan și alți 6 preoți. Răspunsurile au fost date de corul Academiei Teologice din Cluj, sub conducerea dlui prof. Dr. V. Petrașcu. Il deplâng două fice și doi fii, între cari și preotul Octavian Lador, capelan în Chiuești, apoi două surori, gineri, noră și mai mulți nepoți și nepoate. — Transmitem îndureratei familii sincerele noastre condoleanțe. Bunul Dumnezeu îl odihnească în pace.

Retipărirea Bibliei în ediția Sfântului Sinod, este din ce în ce mai imperios cerută de preoții și credincioșii bisericii noastre. Este o hrană de care lumea noastră credincioasă nu se poate lipsi, și când n'ο găsește în pregătirea nefalsificată, se folosește și de edițiile britanice, cari se îmbie cu prețuri foarte avantajoase. Ediția Sf. Sinod ni se pare că întârzie și din cauza traducerii noui încredințată P. S. S. Episcopului Nicodem și profesorilor univ. Gr. Pișculescu (G. Galaction) și Dr. M. Radu. Sperăm că Tipografia Cărților bisericești va tipări și ediții populare cari să poată concura edițiile britanice. Așteptăm ca tipărirea să nu întârzie peste anul nou viitor.

Ocroțiți copiii surdo-muți. În Institutul de surdo-muți al Statului din Cluj se primesc copii surdo-muți (băeți și fetițe) apți pentru instruire, dela vârsta de 7—11 ani. Cererile timbrate, însoțite de actul de naștere al copilului se vor înainta Direcțiunii Institutului până la 1 Iunie 1931.

A apărut „**TRIODUL**” aprobat de Sf. Sinod. Se află în vânzare la *Librăria Eparhială din Cluj* (Piața Cuza Vodă 6). Costul unui exemplar broșat 600 Lei, legat în pânză 825 Lei, plus porto.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 2650—1931.

COMUNICAT

În cauza serviciului divin la serbările naționale Ministeriul Armatei a reînnoit la 2 Aprilie a. c. ordinul Nr. 4224 din 1926, prin care dispune ca la *serbările naționale* serviciul divin are să-l facă biserica ortodoxă, indiferent de gradul pe care îl are preotul respectiv.

Aducem aceasta la cunoștința clerului nostru spre știre și conformare.

Cluj, la 22 Aprilie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 2652—1931.

COMUNICAT

Ministerul de Interne, Direcțiunea administrației de stat, în urma intervenției noastre prin Consiliul central, a dat către toate prefecturile ordinul Nr. 2271 A. din

3 Aprilie 1931, prin care se dispune ca în comunele unde credincioșii ortodocși *nu au cimiterii proprii*, morții lor să fie îngropați în cimiteriile unite sau catolice.

Aducem aceasta la cunoștința preoțimei noastre spre știre și orientare.

Cluj, la 22 Aprilie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 2765—1931.

COMUNICAT

Ministerul Muncii și al Sănătății cu ord. Nr. 18175, dispune următoarele în cauza cimiteriilor:

„Nimenea nu poate să-și facă cripte sau cavouri în curțile sau grădinile bisericilor, fără autorizație specială dela Ministerul Sănătății publice. Ingropăciunea morților se face în cimiter, iar cine vrea să-și facă cripte va cere autorizație dela Minister, în conformitate cu legea pentru înmormântări.“

Aducem aceasta la cunoștința preoțimei noastre spre confirmare.

Cluj, la 22 Aprilie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 231—1930.

(25) 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II-a *Berghia*, protopopiatul Târgul-Mureșului, devenită vacantă prin demisionarea parohului Mihail Chibelean, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Renașterea“, pe lângă următoarele emulumente:

1. Dotațiunea dela Stat, conform cvalificațiunei alesului.

2. Locuință în natură în casele parohiale cu grădina din jur în mărime de cca 1 jug. 800 st.² și supraedificatele economice.

3. Sesiune parohială 31 jugăre, după care impozitele vor fi plătite de preot.

4. Stolele uzitate.

Parohia este situată lângă calea ferată linia îngustă Trg.-Mureș—Iuda, la depărțare de 13 km. dela Trg.-Mureș.

Concurenții cari doresc a ocupa acest

post își vor înainta în termenul fixat cere- rile, justificate cu documentele necesare, la oficiul protopopesc, cu a cărui prealabilă încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul, alăturând și aprobarea Prea Sfinției Sale Episcopului nostru.

Trg.-Mureș, la 16 Aprilie 1931.

În conțelegere cu Consiliul parohial.

Ștefan Russu, protopop.

Nr. 229—1931.

(22) 1—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh din parohia cl. I. *Mănăstireni*, din protopopiatul Huedin, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“:

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă parohială cu supraedificate.

2. Sesiunea parohială, 32 jughere.

3. Stola uzitată.

4. Una vica grâu (30 litre) și una zi de lucru cu palma dela fiecare cap de familie.

5. Intregirea dela stat, conform coalei B.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererea cu documentele prescrise subsemnatului oficiu, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a cânta respective a celebra și pentru a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela P. S. S. Episcopul nostru, fără de care act nu vor fi luați în candidare.

Huedin, la 7 Aprilie 1931.

Oficiul protopopesc ort. rom., în conțelegere cu Consiliul parohial din Mănăstireni.

Aurel Muntean, protopop.

A apărut

Psihologia vieții religioase

contribuții la studiul structurii și evoluției vieții religioase pe bază de cercetări statistice

de

LUCIAN BOLOGA

Se află de vânzare la **Librăria Eparhială**

Prețul Lei 200.—